

A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártjának programja.

*

**Elfogadta az 1919 június 13-iki
kongresszus.**

Itt közöljük a pártgyűlés részéről egyhanguan elfogadott programtervezetet. A tervezet pártgyűlési előadója, *Kun Béla* elvtárs ajánlatára a kongresszus *Rónay Zoltán* elvtárs módosításaihoz hozzájárult. Az új pártszervezeti szabályzatot a pártgyűlés a pártvezetőséghez, illetően a pártválasztmányhoz utalta, ezért e szabályzat közlése akkorra marad, amikor ezek a fórumok a pártszervezeti szabályzatot letárgyalták és elfogadták.

*

A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártjának célja a termelőeszközök magántulajdonán alapuló tőkés társadalmi rend megdöntése és a szocializmusnak, mint a kommunizmus első szakának megvalósítása. A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártja nem elvont eszmék megvalósítására törekszik tehát, hanem tudatosan közre akar működni a proletárság történelmi feladatának megvalósításában. A kapitalista társadalomban a proletár munkabérért dolgozik. A tőkéstől munkája termékének csak egy részét kapja, a többi a tőkésé marad. A munkás csak akkor dolgozhatik, ha ezzel a tőkés számára értéktöbbletet termel. A kizsákmányolás a tőkés társadalomban a munkás megélhetésének előfeltétele. Amíg a kapitalizmus szervezetlen volt és a tőkésék egymással versenyeztek, addig a munkás szervezettsége révén politikailag és gazdaságilag javíthatott sorsán. A versenynek egyik következménye, az olcsó áru, szintén hasznára volt a munkásságnak. A tőkésnek az a törekvése, hogy árúját szabadon bevihesse bármely idegen államba, a nemzetközi politikában a békés irányzat hívévé tette. Ennek az volt a következménye, hogy egyrészt a katonai kiadások aránylag alacsonyok voltak, másrészt a különböző államok általában békés viszonyban éltek egymással. A tőkés társadalom ily módon ebben a korszakban sok munkaáldozatot, de a maihoz viszonyítva kevés pénz- és háborús véráldozatot követelt a proletárságtól. A munkások helyzetét leginkább az időről-időre jelentkező válságok és a nyomokban föllépő munkanélküliség tették elviselhetlenné. Ilyenkor tűnt ki a tőkés társadalmi rend tartáhatatlansága és az új társadalom eljövételének elkerülhetetlensége. E változás biztosítéka a munkáosztály számbeli gyarapodása, valamint szervezkedése, testi és szellemi fölemelkedése volt.

3
A szervezett tőke a szervezett tőke váltotta föl. A szervezett tőke a kapitalizmus új végső fejlődési fokát jelenti. A tőkések a nemzeti piacon belül nem versenyeznek többé egymással, hanem nagy kizsákmányoló szövetségekbe, tőkegyesülésekbe (kartell, tröszt) tömörülnek. A vállalatok önállósága mindinkább megszűnik, egész iparágak egyes pénzügyi hatalmába kerültek. A tőkének ez a gazdasági szerveződése megkönnyíti a tőkés politikai és gazdasági érdekképviselettel való szervezkedését. A szakszervezetek immár nem egymással versenyző tőkészekkel állanak szemben, hanem egységesen szervezett munkáltatókkal. A konjunktúra változása a sztrájkok és kizárások kedvező talajává lesznek a tőzsdői spekulációnak, amely a munkanélküli jövedelem legjellegzetesebb formáját teremti meg.

Ily módon minden bérharc, minden munkaidőért vívott közdelem a legnagyobb ellentétlásra talál, a munkásoktól nagy áldozatokat követel és a munkások az elért eredményt rendszeren nagyon drágán vásárolják meg. Az egyes tőkészek már nem versenyeznek, az árakat a kartellek úgy szabják meg, hogy a tőkeprofit a lehető legmagasabb legyen. Általános és fokozódó drágaság, amellyel nem tart lépést a munkabérek emelkedése, jellemzi a kapitalizmusnak ezt az újabb korszakát. A többi országgal szemben nem szabad bevitt, a szabad versenyt hirdetik, hanem az elzárkózást. A tőkészek magas vámfalakat emelnek az egyes országok közé, ami az áruk újabb megdrágulását idézi elő. A tőke központosulása nagy üzemműközpontosítást von maga után, a termelt javak és az ilyen módon elért profitok óriási módon fölszöknek. Ennek a körülménynek következtében a tőkészek részint mesterségesen csökkentik a termelést, részint elpocsékolják áruikat idegen piacon (dumping), főképen azonban gyarmati befektetésekre törekszenek, ahol különösen magas profitokra tehetnek szert. Az egyes kapitalista országoknak egymástól való gazdasági elzárkózása, az áru elfocsérelése idegen piacon, különösen pedig a gyarmatok megszerzésére irányuló vad törtéti kiélezi a helyzetet az egyes országok között, óriási módon fejleszti a militarizmust és a haditengerészetet, amelyek egyrészt fegyveresen kelnek a kapitalisták vélelmére, másrészt kitűnő befektetésül szolgálnak a tőkének. A militarizmus költségeit a dolgozó néppel fiztetik meg közvetett adó alakjában, aminek következtében ugyancsak rosszabbodik a munkásság megélhetése. A tőkésök gazdasági hatalmának megnövekedésével együtt jár a tőkés osztály politikai, csaknem abszolútisztikus uralma, amely lehetlenné tesz minden politikai és minden szociálpolitikai haladást. Egyben új háborus korszak kezdetét, egyik gyarmati háború követi a másikat, ami végül elkerülhetetlenné tette a világháborút.

Ez a háború a tőkés társadalom ellentmondásait a végsőkig kiélezte. A háború haszonélvezői sohasem sejtett hatalomra és vagyonra tettek szert, míg a

munkásság a legnagyobb nélkülözéseket kényszerült elviselni és a leghallatlanabb áldozatokat hozta kapitalistái érdekében. A kapitalizmus utolsó szakának legjellegzetesebb formája, a csupán profitot létrehozó, de a termelést közvetlenül nem fokozó (fiktív) tőke a háborus gazdálkodás következtében (hadikölcsönök, spekulatív tőkeemelések, stb.) annyira elhatalmasodik, hogy a gazdasági élet megakasztójává válik. Ezzel együtt jár a tőke rentabilitásának (hasznothajtó voltának) megszűnte, amelyet csak a munkásosztályra rótt elviselhetetlen terhek árán lehetne, de akkor is csak ideig-óráig, helyreállítani.

Ez a háboru olyan mértékben emésztette föl a meglévő javakat, annyira tönkretette a termelőeszközöket, hogy a termelés immár csak akkor tudja a szükségleteket biztosítani, ha a gazdasági és üzemi technika minden vívmányát kihasználja, ha minden magánérdeket kikapcsolva, az összességre nézve leggazdaságosabban építjük föl a gazdasági életet. Ha ezt elmulasztjuk és a termelés fölépítését a tőkésre bizzuk, hogy azok saját profitérdekeik szerint próbálják meg ujjíateremteni a gazdasági életet, ezzel pusztulásba döntjük a munkásságot és az egész társadalmat. A szó szoros értelmében létérdeke tehát a proletariátusnak, hogy magához ragadja a politikai hatalmat és saját érdekei szerint építse föl a termelést. A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártja ezt a célját csak úgy tudja elérni, ha nem egyedül küzd, hanem együtt harcol a többi ország proletariátusával. Nemcsak szolidáris velük, hanem egységes harci frontot alkot mindazokkal a proletárokkal, amelyeknek célja a világforgóradalom előkészítése. A nemzetközi forradalomnak a példa propagandájával való kiváltása a pártnak legfőbb feladata. Ennél fogva a Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártja nem országos párt, hanem nemzetközi párt, a nemzetközi proletariátus és a III. Internacionále egy osztályának tartja magát.

A proletárdiktatura idején, annak kezdeti szakában a következő alapelvek irányítják cselekvésünket:

Politikai téren.

A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártja a nemzetközi szociális forradalom idején a proletariátus diktatúrájában látja azt az egyedüli utat, amely a kapitalista összeomlásból a szocializmus világába átvezeti a proletariátust. A proletariátus diktatúrája politikailag a Tanácsköztársaság államformájában fejeződik ki abban a tényben, hogy minden hatalom, a törvényhozó, végrehajtó bíraskodó hatalom a Munkások, Földművelés-gények és Katonák Tanácsainak kezében van. A diktatura célja, hogy a kizsákmányolók ellentállását megtörje, szervezkedését lehetetlenné tegye és amennyiben a kizsákmányolók politikai jogai akadályai annak a küzdelemnek, ezeket a jogokat és

szabadságokat is elkobozza. A politikai jogoknak ez az elkobozása és fölfüggesztése átmeneti forradalmi harci rendszabály a kizsákmányolók azon kísérlete ellen, hogy kiváltságaikat megvédjék vagy visszaszerezzék. Olyan mértékben, amint a kizsákmányolás tárgyi föltételei megsemmisültek, szünik meg ezeknek az átmeneti rendszabályoknak a szükségessége is. A Szocialista-Kommunista Munkások Magyarországi Pártja ezeknek az átmeneti rendszabályoknak fokozatos megszüntetésére fog törekedni.

Minden jog a dolgozóké. Számukra az osztályon belül a legteljesebb demokrácia és önkormányzat biztosítandó. A demokratikus jogok gyakorlata természetesen magában foglalja a kötelességek teljesítését is, ami alól a munkásságnak egyetlen rétege sem vonhatja ki magát.

A proletárdiktaturának teljes mértékben ki kell küszöbölnie a bürokráciát, az állami funkciókat egyszerűbbé kell tennie, hogy csaknem minden igazgatási munkát maga a proletárság láthasson el. A munkásság tanácsai nemcsak törvény- és szabályrendeletalkotó, de végrehajtó és bíraskodó szervek is. Minden tisztség választás útján tölthető be. A megbízatás rövid tartamu és bármikor visszavonható. A megválasztottak javadalmazása nem lehet magasabb a tanult munkásénál. Ennél magasabb fizetést csupán a specialistáknak lehet adni.

Katonai téren.

A katonaság a régi társadalomban az elnyomás fegyvere volt, a proletárdiktaturában a fölszabeditás eszköze. A burzsoá-állam idegen osztállyal, a proletársággal védette meg magát, a proletárállam proletárookra támaszkodik. A hadsereg tehát osztályhadsereg. Egyes tagjai között különbség nincs, de mindegyik tagja tartozik alávetni magát a forradalmi fegyvelenek, amely megköveteli, hogy a parancsnokok intézkedéseit föltétlenül teljesítsék.

Nemzetiségi téren.

Arra kell törekedni, hogy a nemzeti előítéletek, amelyeket a különböző nyelvű proletariátus között mesterségesen tenyésztettek, megszűnjenek. Ezt azonban nemcsak a nemzetköziség és összetartozandóság szükségességének hangoztatásával érhetjük el, hanem azzal is, ha minden tekintetben még a látszatát is elkerüljük a nemzeti elnyomás politikájának. Minden nemzeti és kulturális ügyben a különböző nemzetekhez tartozó proletárságot teljes önkormányzat illeti meg. A proletárállam vagyonából arányos rész fordítandó minden nemzet kulturális föladatainak teljesítésére.

Mivel a magyar proletariátus nemzetileg nem volt elnyomva, mint az ország többi nemzetéhez tartozó proletárja, ennél fogva ezekkel különösen tapintatosan kell bánnia, nehogy nemzeti érzékenységüket megbántsa. Egyébként mint a föderatív köztársaság nívói, az egymással szövetséges tanácsköztársaságok

Az oktatás terén.

Minden oktatás állami föladat. Az iskolának, amely eddig a burzsoázia osztályuralmának támasztéka volt, a szocializmus megvalósítására lelkileg kell alkalmassá tenni az új nemzedéket. A vallásos és történelmi elemekből összetett régi világfölfogás helyett a tudomány igazságain és a munka ismeretén kell nyugodnia az új nevelésnek. A vallástan tanításának nincsen helye az egységes munkaiskolában. A testi és szellemi munka között mesterségesen megnövesztett különbséget éppen úgy ki kell küszöbölnie az új iskoláztatásnak, mint a város és falu ismeretvilága között tátongó szakadékot. Minden dolgozónak a tudomány és munka alapismereteinek ugyanarra a mértékére van szüksége és joga. Ezért az iskoláztatás kötelező idejét fokozatosan ki kell terjeszteni a 18. évig. A gyermekek az iskolában ne csak közös nevelésben és oktatásban, hanem közös ellátásban (ruha, élelem, könyv stb.) részesüljenek.

Az oktatás föladata azonban nemcsak az, hogy az új nemzedéket a szocialista tudomány szellemében nevelje, hanem már ma iskolába járó vagy az életbe kikerült nemzedék szocialista átképzését is előmozdítsa. Evégből egyrészt a szocializmus szellemében át kell alakítani az összes iskolafajok tanítóinak gondolkodásmódját, az iskolát a proletariátus közvetlen ellenőrzése alá kell helyezni, másrészt az iskolán kívüli oktatás intézményét ki kell építeni, különös sulyt vetve a falunak megfelelő szabadoktatási és szakoktatási intézményekkel (parasztegyetemek, mezőgazdasági főiskolák) való ellátására. Ennek az összes dolgozókra kiterjedő népfölfalóosító munkának célja a produktív munkára és a társadalomban való önfüggő elhelyezkedésre való kiképzés, valamint a dolgozó népnek, mint a kultúra termelőjének és élvezőjének, az emberiség eddig létrehozott igazi nagy értékeivel való megismertetése. Az összes főiskolákat meg kell nyitni a proletárság oda való rétegei számára, a munkásigazgatás helyes keresztülvitelére teljesen kiépített munkásegységet kell fölláztatni.

Gazdasági téren.

Gazdasági élet szocialista alapon. A termelőeszközöket, a munkaerőket és a nyersanyagokat a lehető leggazdaságosabban kell fölhasználni. E célból a nagy- és középüzemeket szakmánként egységes műszaki, pénzügyi és gazdasági vezetés alá kell helyezni. Az ipar és a mezőgazdaság megszervezésénél tekintetbe veendő a települési helyek megfelelő volta. A termelés vezetését a proletárállam, a szakszervezetekre támaszkodva, a népgazdaság legfőbb tanácsának irányítása mellett intézi. A gyárak igazgatása nem a technikai bürokráciának, hanem magának a munkásságnak föladata.

A termelt javak szétosztását a proletárosztály érdekeinek megfelelően állami szövetkezetek látják el, amelyeknek tagja minden dolgozó.

Az agrárkérdés terén.

A földkérdésben a párt feladata a föld társadalmi megművelésének előmozdítása, a szövetkezeti, nagyüzemi termelésnek minél szélesebb körben való megvalósítása. E célból a párt a nagy- és középbirtokokat társadalmi művelésbe veszi, a kisbirtokosoknak pedig szövetkezeti alapon való tömörítésére törekszik és a kiscgazdák körében értékesítő-, nyersanyagbeszerzőstb. szövetkezeteket létesít.

Munkásvédelem.

Nyolcórás munkaidő, a termelőerők fejlődésének, a termékenységnek növekedésével a munkaidő fokozatos csökkentése. Heti negyvenkétórás meg nem szakított pihenő, a gyermekmunka megtiltása, az éjjeli munkának és minden egészségtelen munkának teljes kiküszöbölése női és ifjummunkások részére. A munkások terhességük utolsó nyolc hetében és a szülés után további nyolc héten nem dolgozhatnak, de bérüket megkapják. Ugyancsak megilleti őket szülési segély és ápolás. A szoptatók azonkívül külön védelemben részesítendőek. Tulórázások csak a legkivételesebb esetekben, a szakszervezetekkel történt megállapodás alapján és csupán az átmeneti időben engedhetők meg. Betegség és baleset esetén, valamint a munkában megrokkant és elaggott munkások eltartásáról az állam gondoskodik. Az állam tartja el az eltartó nélkül maradt gyermekeket is.

Népszava

jún. 19.